

Met zicht op zee

In opdracht van het AGSO-Oostende renoveerde het Antwerps Architectenburo Storme/Van Ranst het Casino Kursaal, een architecturaal monument uit 1953 van de hand van Léon Stynen. Het project werd gerealiseerd in samenwerking met de studiebureaus Constructor en Technum.

Het ooit bruisende Casino, scharnier tussen stad en zee, verloor in de loop der jaren zijn feestfunctie en keerde zich doorheen verschillende verbouwingen helemaal in zichzelf. De huidige renovatie, een concept van wijlen Jef Van Ranst, herstelt het Casino Kursaal niet alleen in zijn volle glorie maar voegt er opnieuw transparantie en modern comfort aan toe. En zicht op zee.

Feest volgens Léon Stynen.

Het oorspronkelijke ontwerp van architect Léon Stynen kenmerkte zich door zijn modernisme: sobere lijnen en transparantie door grote gebogen glazen gevels met zicht op zee. Het gebouw had alles om te feesten met grandeur: een indrukwekkende inkomhal, een erehal, een concert-, speel-, tentoonstellings- en leeszaal en een 'music hall'. Paul Delvaux schilderde een reusachtig fresco (vandaag weer te bewonderen), Marc Mendelsohn maakte een driedelige fries en Oscar Jespers, Pierre Caille en Olivier Strebelle creëerden sculpturen. De scharnierfunctie tussen stad en zee werd in het ontwerp van Stynen

ingevuld door een grote transparantie doorheen het ganse gebouw. Door de jaren kreeg het andere functies toebedeeld en onderging het verschillende verbouwingen die het gebouw stilaan hermetisch afsloten van de buitenwereld.

Die band met strand en zee wordt nu volledig hersteld en zelfs uitgebreid. Het nieuwe ontwerp combineert een optimale exploitatie met de kwaliteiten van de oorspronkelijke architectuur. Strand, zon en zee zijn terug te genieten van binnenin, vanuit de nieuwe concertzaal, de erehal en de restaurants. Ook van buitenaf is het gebouw terug visueel toegankelijk en straalt het een feestelijke openheid uit die de passanten naar binnen uitnodigt.

Door zijn grote transparantie heeft het Casino Kursaal een scharnierfunctie tussen stad en zee.

Tussen droom en werkelijkheid.

Dit kon evenwel niet zonder grondige architecturale ingrepen en constructieve spijstechnologie.

Bovendien was het architectuurprogramma complex : het doorvoeren van een grondige renovatie met respect voor het originele ontwerp (in overleg met de Dienst Monumenten en Landschappen) en het bieden van optimale exploitatiemogelijkheden.

Vanuit hun ervaring met renovatie van gebouwen met culturele bestemming, zoals de Arenberg-schouwburg (Antwerpen), het Scheldetheater (Terneuzen) en het Flagey-gebouw (Brussel), slaagden de architecten erin droom en werkelijkheid te verzoenen. Centraal in het nieuwe ontwerp staat de transparantie : het wegnemen van de scheiding tussen binnen en buiten en verder ook het verbeteren van het gebruikscomfort in de zalen, de totale infrastructuur en het actualiseren van de theatertechnische

voorzieningen. Dit alles moet leiden tot een bredere programmering met een rendabele economische uitbating. Van opera over orkesten en TV-shows tot popconcerten en van hapjes op een receptie tot een gastronomisch restaurant.

Feesttechnologie.

In het hart van het nieuwe ontwerp prijkt aan de ene kant de erehal met de grote concertzaal en aan de andere kant de ambassadeurszaal, die omgevormd werd tot speelzaal. Het Casinogedeelte werd trouwens tijdens de werken niet alleen geherlocaliseerd maar ook vernieuwd.

In de erehal stroomt het licht terug rijkelijk binnen door de open glasstroken in het plafond en de brede glazen zijgevel. De belangrijkste architecturale uitdaging ging uit van de grote concertzaal. Om hier terug zicht op zee te creëren diende de

scène met drie meter te zakken. Dit liet tegelijk toe om de zaal te laten hellen en de toeschouwers van een optimaal zicht te verzekeren. Niemand zit verder dan 22 meter van de scène verwijderd.

Opzij werden de gaanderijen terug vrijgemaakt en werden extra plaatsen gecreëerd via de zijbalkons. Aan de wanden werd de oorspronkelijke lambrisering zorgvuldig gerestaureerd. Boven het 600 m² grote podium verheft zich een theatertoren met geavanceerde theatertechnologie en decor-infrastructuur, bestaande uit 66 apart gestuurde elektrische decortrekken.

Liggend op een punt aan zee maar omgeven door toeristische drukte, heeft het gebouw ook af te rekenen met gierende wind en omgevingsgeluiden, terwijl er eveneens diverse activiteiten tegelijk moeten plaatsgrijpen. Daarom diende de concertzaal over een perfecte geluidsisolatie en dito akoestiek te beschikken. De architecten realiseerden dit via een doorgedre-

De belangrijkste architecturale uitdaging ging uit van de grote concertzaal.

In de Delyvaux-zaal prijkt nog steeds het fresco dat de meester er schilderde.

ven akoestische isolatie en via een op maat bedienbaar akoestisch systeem dat toelaat de nagalmtijden te regelen in functie van zang, declamatie, opera of concert. Het klimatologisch comfort wordt gegarandeerd door een systeem van verdringingsventilatie waarbij de lucht verplaatst wordt net boven het vloervlak en iedereen van een quasi individuele 'klimatisatie' geniet. Tenslotte werd de evacuatie gegarandeerd door de bestaande binnenstraten te overdekken en te voorzien van hellende

loopbruggen die zorgen voor vlot en ongehinderd verkeer, dat telkens uitmondt in glazen 'oksels' die zich bij evacuatie automatisch openen. De 2.200 toeschouwers kunnen dus vanaf nu in alle comfort en veiligheid genieten van een schitterend spektakel.

Oud is oud, nieuw is nieuw.

Dit was de leidraad bij het toevoegen van nieuwe functies en vormen.

Oorspronkelijk was het gebouw opgetrokken in poreuze zandsteen maar wegens de erosie werd deze vervangen door een hardere zandsteen uit Engeland.

Ook de verweerde ramen werden volledig vernieuwd met speciaal voor deze renovatie getrokken aluminiumprofielen, dit om het ontwerp van Stynen perfect te imiteren. Zelfs het vasttapijt werd herweven met de originele patronen. Ook andere artefacten zoals deurenkrukken en handgrepen werden in hun oorspronkelijkheid hersteld. In de Delyvaux-zaal prijkt nog steeds het fresco dat de meester er schilderde en reeds gedeeltelijk geres-taureerd werd.

De nieuwe borstweringen, loopbruggen, balkons en liften werden ontworpen als mooie architecturale elementen.

Het gebouw zelf is door Stynen horizontaal ontworpen maar de talrijke zuilen, opstaande glaspartijen en lambriseringen verrijken het met verticale ritmes.

Door de nieuwe transparantie spelen licht en lucht een spel met de verschillende vormen binnenin waardoor ze beter het interne reliëf benadrukken dan voorheen.

En terwijl de enen hun kans wagen in het Casino, brengt een lift met bruisende zeegeluiden de anderen vanuit de Coffee House via de Lounge Bar naar de Ostend Queen, het dakrestaurant met ongehinderd zicht op zee.

Eén van de talrijke sculpturen in de grote inkomhal.

In de erehal stroomt het licht terug rijkelijk binnen door de open glasstroken in het plafond en de brede glazen zijgevel.

Vue sur mer

Le Casino d'Ostende, célèbre monument architectural érigé en 1953 par Léon Stynen, a été rénové par le bureau d'architecture S/VR. Ce bâtiment qui fut jadis une salle de fêtes animée, véritable charnière entre la ville et la mer, a perdu sa fonction festive au fil des ans. De plus, les transformations successives qu'il a subies ont eu pour effet de le refermer entièrement sur lui-même.

La rénovation actuelle rend au Casino Kursaal toute sa gloire, en améliorant sa transparence et en augmentant son confort. Le tout avec vue sur mer.

Le projet initial de l'architecte Stynen se caractérisait par son modernisme : des lignes sobres et de grandes façades courbes en verre permettant d'avoir vue sur la mer où que l'on se trouve à l'intérieur du bâtiment. Ce lien avec la plage et la mer est aujourd'hui entièrement restauré et même renforcé. Le nouveau projet combine une exploitation optimale avec les qualités de l'architecture originale.

Ce programme, d'une grande complexité, consistait en la rénovation en profondeur du bâtiment (en concertation avec le Service des Monuments et Sites) tout en offrant des possibilités d'exploitation optimale. Le principal défi architectural se situait au niveau de la grande salle de concert.

Pour permettre d'avoir à nouveau vue sur mer, il a fallu abaisser la scène de trois mètres. Cette modification a donné à la salle une déclivité qui garantit à chaque spectateur une excellente vue sur la scène. Des technologies de pointe ont également été mises en œuvre dans le domaine de la

climatisation, de l'acoustique, des équipements scéniques et de la sécurité. La salle peut désormais accueillir 2.200 spectateurs qui, confortablement installés, pourront savourer le spectacle présenté sur scène, avec à l'arrière-plan la plage, le soleil et la mer.

La rénovation du bâtiment porte aussi sur l'extérieur auquel on a voulu rendre son accessibilité visuelle et donner un rayonnement festif qui incite les passants à entrer à l'intérieur.

A sea view.

Architects S/VR have renovated the Casino Kursaal in Ostend, a listed building dating from 1953 by Léon Stynen. Originally a bustling festival hall, which had been designed to act as a link between the city and the sea, the building was no longer used for its designated purpose and, through a number of alterations, became completely introverted. This renovation has not only restored the Casino Kursaal to its former glory but has given it transparency and modern comfort as well – and a sea view. The original design by Stynen was characterised by its modernism, with sober lines and a view of the sea from everywhere inside the building through the huge curved glass walls. This link with the beach and the sea has been completely restored and even extended. The new design also combines operational improvements with the quality of the original architecture.

This resulted in a complex programme: the implementation of a radical renovation (in consultation with the Monuments & Landscape Service) while offering the best possible operational opportunities. The greatest architectural challenge, however, was the large concert hall. To provide a sea view from here the stage had to be lowered by three metres. This also made it possible to create a sloping auditorium, giving the audience a better view. 'State of the art' technologies were also used in the areas of climate control, acoustics, theatre technology and safety. An audience of 2,200 can now sit very comfortably and enjoy a sparkling show ... and the beach, the sunshine and the sea. At the same time, the building will now be visually linked with the outside, with a festive atmosphere inviting passers-by to come inside.

2005 - nr36

Architektenburo Storme / Van Ranst
Volhardingstraat 26
2020 Antwerpen - België

Telefoon +32.3.242 82 00
Fax +32.3.237 76 98
e-mail architect@storme-vanranst.be
web www.storme-vanranst.be

foto's Yvan Glavie